

Verslag Praktijktafel 1: Werken in een landelijke context

Praktijktafel 12 december 2016

Veel groepen van Welzijnsschakels staan in contact tot het lokaal bestuur, via informele contacten met leden van de gemeenteraad, in dialoog met de maatschappelijk werkers van het OCMW, of door te zetelen in een adviesraad van de gemeente. Op die manier oefenen welzijnsschakels invloed uit op het lokale beleid. Met het project 'Lokaal Verbinden' wil Welzijnsschakels vzw de lokale groepen meer invloed laten uitoefenen op het lokale sociale beleid. Hoe pak je dit aan met groepen die werken in een landelijke context? Wat zijn handvaten? Wat zijn de ervaringen van lokale groepen?

Sprekers: Welzijnsschakels vzw, Bram Verbiest, programmamedewerker 'Lokaal Verbinden', Trees Debusschere (Welzijnsschakel Lede)

Deel 1: Bram en Trees aan het woord

Welzijnsschakels (WZS) is een netwerk van een 160-tal groepen over heel Vlaanderen die vrijwillig aan armoedebestrijding doen en dat vooral in een landelijke context. Er zijn minder schakels in een stedelijke context.

Wat houdt **Lokaal Verbinden** in? Bram: "Met het project Lokaal Verbinden wil Welzijnsschakels vzw de **lokale groepen meer invloed laten uitoefenen op het lokale sociale beleid**. We stelden vast dat we op vlak van belangenbehartiging verder van mensen kwamen te staan. De context in verschillende steden en gemeenten verschilt veel van elkaar, dus willen we heel lokaal aan de slag met beleidsbeïnvloeding. Ik help hen naar buiten te komen met verschillende thema's. In dialoog met een lokaal bestuur, met een sociaal verhuurkantoor... **Met wie de schakel ook in dialoog wil gaan, wij ondersteunen hen**. Het is altijd samen met mensen in armoede en altijd over kwesties die vanuit de hele groep komen. De groep bepaalt heel het traject. Dat traject is gericht op naar buiten treden en constructief in dialoog treden."

Een Welzijnsschakel is goed in het bereiken van mensen. Wat werkt er, wat zijn succesverhalen?

Bram: “Het werkt als Welzijnsschakels kunnen doen waar ze goed in zijn. Ze zijn geen vragende partij om heel veel administratieve taken te doen. Nee, ze zoeken goed naar drempels en zijn goed in **mensen bij elkaar brengen**. Je hebt wel beide mensen nodig: zij die zich goed kunnen inleven in de leefwereld van mensen en zij die goed zijn in administratieve taken, in mensen bereiken, informatie verspreiden. Ook heel belangrijk is **dat het lokaal bestuur zich open opstelt**. Dat er veel **informele contacten** zijn. Dat groeit: je moet hen blijven lastigvallen. De grootste sterkte is dat er vanuit de vraag van mensen zelf wordt gewerkt.”

Trees is vrijwilliger bij de WZS in Lede. Zij doet haar verhaal. Trees: “De eerste samenkomst was in 2007. Met een 7-tal mensen kwamen we samen en zo zijn er een aantal informele vergaderingen geweest. We hebben met 5 deelnemers de schakel opgericht. Ons eerste project handelde rond huisbezoeken. We deden iedere maand een **huisbezoek**. Dat was een manier om binnen te geraken. De tweede stap was een ontmoetingsmoment met koffie, eten, en goedkope groenten kunnen kopen. We ondervonden dat veel gezinnen in armoede niet veel koken. Vanuit de scholen hoorden we ook dat de kinderen weinig of geen fruit meekregen. We hebben nog steeds ons maandelijks ontmoetingsmoment rond seizoensgroenten- en fruit. Voor kinderen tot 12 jaar nemen we tijdens huisbezoeken rond de feestdagen een presentje mee.”

Over de samenwerking met scholen: Trees: “We ervoeren dat er een geen goed contact was met de scholen en de ouders. Drempels zijn taalgebruik, moeite hebben met lezen en schrijven, het gevoel niet serieus genomen te worden. We hebben contact opgenomen met de negen scholen. Met het aanbod om tot een **schoolwerking** te komen waar problemen besproken kunnen worden. Twee keer per jaar komen vrijwilligers en scholen samen tijdens een werklunch (in maart en november).”

Over de samenwerking met het OCMW: Trees: “Inmiddels werken we ook goed samen met het OCMW. We hebben **1 maatschappelijk werker die verantwoordelijk is voor de UiTPAS en met wie we goede contacten hebben**. De mensen die via een OCMW een UiTPAS krijgen worden automatisch doorgestuurd naar de scholen. Dus scholen weten dat mensen recht hebben op verminderde tarieven. Ook voor school- en daguitstappen is er vermindering. Dat loopt goed. Vanuit de werklunch heeft het CLB van Aalst gevraagd om er ook bij te mogen zijn. Ze nemen zelf ook initiatief om **ouders in armoede uit te nodigen op het CLB**. We zijn zelf ook een keer op het CLB van Aalst geweest om hun werking beter te leren kennen.”

“De **digitalisering** op scholen gaat heel snel, zo kaartte een vrijwilliger aan. Ouders kunnen online het rooster van hun kinderen, het huiswerk en hun puntenresultaten nakijken. Maar hoe doen ouders dat die niet goed met een computer kunnen omgaan? De bibliotheek en de lagere school stellen nu hun computers ter beschikking om een paar avonden de ouders bij te scholen.”

“**Regionaal** is er ook een werking geweest met de 9 scholen rond ‘**de krachten van mensen in armoede**’. We geven het voorbeeld van hoe een alleenstaande moeder probeert te overleven. We brengen op de werklunch ook altijd ervaringen van mensen in armoede. We maakten een ‘krachtenmuur’ van 2 meter die op de verschillende scholen komt te staan.”

Hoe werkt de Welzijnsschakel van Lede rond het recht op vrije tijd? Trees: “We zijn via de UiTPAS gestart met **regionale uitstappen**. In Erpe-Mere is er een WZS met een professionele medewerker en een lokaal. Wij kunnen daarop ook een beroep doen. Wij zijn naar Night of the Proms geweest met een gehuurde bus. Omdat we konden aansluiten bij die grotere organisatie wordt dat mogelijk voor ons. Onze cultuurdienst in Lede doet heel goed werk. Hun activiteiten zetten we altijd in onze nieuwsbrief. We selecteren geschikte voorstellingen. Voor CC De Werf en andere plaatselijke activiteiten geven we mensen in armoede **voorrang om tickets te bestellen**.”

“We hebben ook nog een **overleg met de sportdienst**. We hebben toen een sportnamiddag ingericht, van yoga tot badminton en tennis werd aangeboden. De sportdienst legt een busje in zodat mensen daar gratis naartoe kunnen gaan.”

Deel 2: dialoog met de deelnemers

Uit de verhalen van WZS is het duidelijk dat in groep werken een meerwaarde biedt, maar hoe breng je de mensen samen, hoe bereik je hen?

Trees geeft enkele voorbeelden van hoe WZS Lede dit aanpakt:

- Huisbezoeken gekoppeld aan praktische zaken, zoals vuilniszakken ronddelen en leren sorteren
- Ontmoetingsmoment met gratis koffie
- Aanbieden van seizoensgroenten en fruit aan 60% van de winkelprijs
- Soepvoormiddag
- Attentie voor de kinderen bij feesten
- Nieuwsbrief

Heel belangrijk is dat er bij de diensten van de gemeente een heel **open houding** is. Trees: “We kennen mensen bij het cultureel centrum en op de cultuurdienst. **We kunnen er altijd naar bellen**. De sportdienst contacteerde ons met de boodschap dat ze 2000 euro konden besteden aan een project voor kansengroepen en vroegen onze input.”

Hoe kan je als lokale ‘reguliere’ vereniging een kwetsbare doelgroep bereiken?

Vraag vanuit KVLV: “Wat wij belangrijk vinden is dat alle vrouwen welkom zijn. Maar we stuiten ook op het probleem hoe we kwetsbare vrouwen tot bij ons krijgen. Kunnen wij met de UiTPAS iets doen?”

Uitleg over systeem van de lokale netwerken: de Vlaamse overheid subsidieert steden en gemeenten die samen een netwerk willen opstarten voor de vrijetijdsparticipatie van mensen in armoede. Als KVLV kun je **aankloppen bij de lokale vrijetijdsdiensten** om te polsen of je als vereniging kan aansluiten bij de werking. Dan kun je bijvoorbeeld het lidmaatschap aan gereduceerd tarief aanbieden via de UiTPAS. De gemeente zal in veel gevallen ook een korting van KVLV vragen voor het lidmaatschap en haar activiteiten. Vanuit het lokaal netwerk wordt dan in veel gevallen ook een financiële bijdrage geleverd.

Reactie vanuit Cultuurdienst Bree: “Wij werken veel samen met de Breese schakel. Ik zit in de groep vrije tijd, wij komen maandelijks samen. Ik ondersteun vooral administratief (hoe staat het met de organisatie van de uitstap, ik maak verslag van onze vergaderingen ...). We hebben

ook een samenwerking met KVLV, zij komen elke maand een workshop geven aan onze creagroep. Bijv. een naaiworkshop. Ik krijg daar ook tijd voor vanuit het lokaal bestuur en je vult dat zelf een beetje in. Het heeft ook te maken met de persoon die op de cultuurdienst zit. Ik heb redelijk veel vrijheid over hoe ik de schakel ondersteun. **Persoonlijk engagement** en een **mandaat vanuit het bestuur** zijn belangrijke randvoorwaarden.”

Aandachtspunt: proberen integreren van regulier en doelgroepspecifiek aanbod

Reactie vanuit Vrijetijdsdienst Izegem: “Wij hebben een uitgebreid stedelijk aanbod. Wij hebben een aantal kleine groepen die de aansluiting missen met dat stedelijke aanbod. De stad doet echt veel inspanningen en ik stel vast dat die groepjes hun eigen aanbod aan het opzetten zijn. Het is belangrijk dat dat geen eilandjes blijven. Dat is een uitdaging voor een lokaal netwerk: de behoeften van die groep worden naar voren gebracht maar het raakt **moeilijk geïntegreerd in het stedelijk aanbod.**”

Aandachtspunt: vermijden van stigmatisering van kansengroepen

Vraag vanuit culturele vereniging uit Beerse: “Wij hebben sinds kort een cultuurnetwerk dat drie keer per jaar samenkomt. We hebben nu een UiTPAS met de stadsregio Turnhout. Je kunt als cultuurvereniging zeggen dat je instapt als aanbieder. Ik ben zelf actief in een zangclub en toneelclub. Het kortingsstelsel werkt als volgt: 40% wordt door de vereniging gedragen, 40% door de stad en 20% door mensen in armoede. Er zijn wel nog verschillende bezorgheden: we willen niet dat mensen met een groot stempel op hun hoofd binnenkomen in de zangvereniging. **Een kortingsstelsel mag niet stigmatiseren.**”

Reacties:

- De UiTPAS is in principe niet-stigmatiserend. Enkel de persoon aan het loket kan zien dat iemand rechthebbende is op een verminderd tarief.
- Trees: “Onze schakel vangt dat op door ze zelf te verkopen, de mensen moeten niet naar een loket gaan.”

Ontmoetingsmomenten

Vraag vanuit OCMW Kortrijk: Hoe worden de **ontmoetingsmomenten** ingevuld? In Kortrijk hebben we veel alleenstaande mama’s die geen netwerk hebben en dat graag zouden opbouwen. We zoeken een vertrouwenspersoon en hebben aangeklopt bij KVLV. We zoeken naar **meter- en peterschappen**.

Bram: “De ontmoetingsmomenten bij WZS gaan van groepen die 4 x per jaar een uitstap doen tot groepen die elke week meerdere keren samen komen.”

Reacties:

- Een vormingsaanbod voor lokale KVLV-vrijwilligers, bijv. vanuit het Netwerk tegen Armoede of Welzijnsschakels kan een idee zijn. WZS hebben geen monopolie op mensen in armoede, het gaat om ontmoeting en een mooie mix. Doordat het zo laagdrempelig is trek je veel verschillende mensen aan.
- In Izegem zijn ze ook bezig met buddy-systemen, ook in het kader van opvang en integratie van vluchtelingen.

Over het project van het Minderhedenforum rond vrouwen met een migratieachtergrond die in armoede leven

Medewerker Minderhedenforum: “Ik werk rond armoede bij vrouwen met een migratieachtergrond. We hebben drie projecten in landelijke contexten (o.a. Geel). We hebben ervaringen met twee lokale KVLV-afdelingen. De vrouwen vinden soms geen aansluiting bij de mainstream verenigingen en zijn uiteindelijk afgehaakt. Er was soms ook bij het bestuur en de leden weerstand om met deze mensen om te gaan die het moeilijk hebben. Er wordt veel geoordeeld. We hebben gekozen om die twee groepen niet direct met elkaar te confronteren, maar eerst met beiden een **voortraject** te starten. Mensen bij elkaar zetten die geen binding met elkaar hebben is een groot risico. Je moet **zoeken naar een grote gemeenschappelijke deler** en echt **voldoende tijd nemen** om te blijven proberen.”